

Oslonac

Smajić, Jasmina

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:251:006406>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-05**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA VIZUALNU I MEDIJSKU UMJETNOST
SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

JASMINA SMAJIĆ

OSLONAC

ZAVRŠNI RAD

MENTOR:

red. prof. dr. art. Tihomir Matijević

SUMENTOR:

doc. dr. art. Margareta Lekić

Osijek, 2023.

SAŽETAK

Završni rad „Oslonac“ umjetnički je prikaz kroz medij skulpture izrađen u drvetu. Odabrana su dva komada drveta koja su oblikovana u jednostavne forme. Predstavljaju dvije forme koje se međusobno dodiruju. Ideja je rada prikazati međusobno povjerenje. Kako se jedna forma naslanja na drugu, jasno je vidljiv motiv oslonca. Povjerenje je osjećaj koji se pojavljuje u svakom čovjeku i neizostavno je tijekom čovjekova života. Cilj je predstaviti emocionalni oslonac koji svatko postigne i ima tijekom življenja. Bez povjerenja čovjek živi u strahu te nema snagu kretati se kroz život.

Ključne riječi: povjerenje, osjećaj, oslonac, skulptura, drvo

ABSTRACT

My undergraduate thesis, „The Support“, is an artistic representation through the medium of sculpture made in wood. Two pieces of wood are chosen and shaped into simpler forms. They represent two forms that touch each other. The idea of the work is to show mutual trust. As one form rests on another, the support motif is visible. Trust is a feeling that appears in every person and is indispensable during a person's life. The goal is to present the emotional support that each person achieves and has during their lifetime. Without trust, a person lives in fear and has no strength to move through life.

Keywords: trust, emotion, support, sculpture, wood

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja _____ potvrđujem da je moj _____ rad
diplomski/završni

pod naslovom _____

te mentorstvom _____

rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskog rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranog rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga završnog/diplomskog rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

U Osijeku, _____

Potpis

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. INSPIRACIJA I REFERENCE.....	2
3. OSLOMAC.....	8
3.1. EMOCIONALNI OSLOMAC.....	12
3.2. POVJERENJE I SUMNJA.....	14
4. ZAKLJUČAK.....	16
5. LITERATURA.....	17
6. MREŽNI IZVORI.....	18
7. SLIKOVNI PRILOZI.....	19

1. UVOD

Rad pod nazivom „Oslonac“ prikazuje dvije forme koje se međusobno dodiruju. Jedna je forma čvrsta i naizgled stabilna čime predstavlja jaču osobnost nasuprot drugoj dok druga forma nema stabilnost i naslonjena je na čvrstu formu, stoga zajedno predstavljaju odnos ljudskog povjerenja i podrške. Jedna daje povjerenje drugoj. Čovjek kroz život uvijek ima jednu osobu koja mu je oslonac bez obzira na sve. Ovaj se rad temelji na emocionalnoj podršci odnosno emocionalnom osloncu. Čovjeku je važno imati emocionalni oslonac jer mu pomaže i daje sigurnost. Lakše se suočava s izazovima i nosi s teškim trenucima tijekom življenja.

2. INSPIRACIJA I REFERENCE

Početna je ideja bila prikazati međusobni odnos između dviju osoba kroz medij skulpture. Nakon odabranih dvaju komada drveta ideja se razvila kroz skice u kojima je fokus bio usmjeren na prikaz međusobnog povjerenja i podrške. Izrada skulpture usmjerena je na apstraktni oblik figure. Želja je bila napraviti apstrahirane forme u kojima će gledatelj sam vidjeti oslonac u svome životu.

Srpski povjesničar umjetnosti Miško Šuvaković tvrdi da vitalističkom apstrakcijom nazivamo apstraktne slike i skulpture koje likovnom formom simboliziraju ljudski razlog postojanja. Takva su umjetnička djela slobodne kiparske forme koje mogu biti figurativne, deformirane i apstrahirane forme. Kipar svojim radom i tragom oživljava mrtvi predmet koji prenosi energiju i značenje te zbog toga imaju svoju posebnost takva djela.¹

Veliki utjecaj tijekom izrade završnog rada bila su djela Henryja Moorea, istaknutog modernista koji je jedan od prvih kipara čistih apstraktnih formi. Moore je napustio klasičan stil ljepote i stvorio vlastiti kiparski stil u kojem puna plastika nosi dosta emocionalnog i ljudskog sadržaja. Izrađuje monumentalne kompozicije od bronce, kamena i drveta koje su pune ritma sa suprotstavljanjem tijela i šupljina.² Najčešći motivi bili su mu majka i dijete te ležeća figura. Kako je jednom rekao, važno je da kipar „dobije čvrsti oblik unutar svoje glave... poistovjećuje se s njezinim težištem.“³

U njegovom djelu naziva „Figura u dva dijela u ležećem položaju“ figura nije realistična, nego je apstraktni oblik ljudskog tijela. Nastojao je da figura bude stabilna i slobodna. Skulptura je uravnotežene mase i prostorno ritmizirana. Praktični dio završnog rada „Oslonac“ blizak je Mooreovu djelu zbog toga što prikazuje dvije apstrahirane ljudske forme. Situacija suprotstavljanja čvrste forme nasuprot nestabilnoj formi daje djelu ritam i slobodu. Mooreova je skulptura od bronce što odmah ukazuje i na različitu teksturu nasuprot radu „Oslonac“ koji je od

¹ Miško Šuvaković (2005.), *Pojmovnik suvremene umjetnosti*, Horetzky, Zagreb, Vlees & Beton, Ghent

² Moore, Henry. *Hrvatska enciklopedija*, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021.

URL: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=41848>

³ A short history of abstract sculpture, Widewalls

URL: <https://www.widewalls.ch/magazine/abstract-sculpture-artists-history>

drveta. Također, Moore u ovom djelu prikazuje oblike u ležećem položaju dok su oblici u djelu „Oslonac“ prikazani u stojećem položaju.

Slika 1. Henry Moore, Figura u dva dijela u ležećem položaju, 1959., bronca

Uz Moorea, i djela Branka Ružića pridonijela su ideji i nastanku „Oslonca“. Ružić je hrvatski kipar koji je sve gledao kao čvrst oblik. Seosko dvorište - skulptura! Ptica u letu - skulptura! Sve je skulptura! - Ružićeva je poslovice. On je vjerovao da je skulptura čvrsta zbijena masa bez detalja, tj. jednostavno čvrsto tijelo koje zna čuvati svoju jezgru. Hrvatski povjesničar umjetnosti Ive Šimat Banov piše da Ružić nije vjerovao u dubinu koje nije bilo ili neće biti na površini te kako za njega ne postoji ništa dublje što ne leži već na površini. On zna da svaki rez na površini drveta odjekuje u unutrašnjosti oblika. „Unutrašnjost je samo vanjština“, rekao je Ružić.⁴ Djelo „Kolica“ iz 1987. godine rađeno u drvu prikazuje baš tu jednostavnost i čvrst oblik kojeg se Ružić držao i stvarao svoja djela. Jedan je među prvim umjetnicima koji je drvu dao najveću ulogu, piše Ive Šimat Banov. Ružić je rekao kako mu drvo puno pomaže u radu jer ima svoja pravila. Izravan rad na materijalu kod Ružića je uvijek drvo. On je brzo shvatio da je skulptura čvrsta, zbijena masa bez previše detalja te jasna i čvrsta forma u svojoj elementarnoj gustoći i jednostavnosti. Razlika u djelima „Kolica“ i „Oslonac“ je što se djelo „Kolica“ s obiju strana naginje dok djelo „Oslonac“ ima nagib samo s jedne strane. „Kolica“ nemaju dva oblika koja se dodiruju i sve je hrapave teksture. Tekstura je ujednačena dok u radu „Oslonac“ nije. „Oslonac“ ima jedan dio hrapave teksture, a drugi je dio glatke teksture. Oblik koji se pojavljuje u oba rada je kugla koja predstavlja ljudsku glavu u oba slučaja. Sličan je element u radovima koji se mogu vidjeti osim kugle, sama jednostavnost cijelog prikaza i značenja rada. Nema detalja, već postoje samo najosnovniji elementi koji su bili potrebni kako bi se postigao prikaz ideje umjetnika.

⁴ Ive Šimat Banov, Hrvatsko kiparstvo od 1950. do danas, 2013., Zagreb, Naklada Ljevak, d.o.o.

Slika 2. Branko Ružić, Kolica/Hand cart, 1987., drvo

Talijanski umjetnik Lorenz Quinn i njegovo djelo „Support“ bliski su radu „Oslonac“. Instalacija je izrađena od poliesterske smole bijele boje koja oponaša karakterističan venecijanski mramor. Lorenza Quinna izabrali su Ujedinjeni narodi za klimatske promjene da izradi monumentalnu skulpturu veliku tri metra. Skulptura je podsjetnik na porast razine mora koji prijeti Veneciji i svim obalnim gradovima u svijetu. Instalaciju koju je naručio Halcyon Art International, Quinn je prvi put predstavio na Venecijanskom bijenalu 2017. godine. Prikazuje dvije ruke koje izlaze iz velikog kanala u Veneciji kako bi zaštitile i podupirale povijesnu zgradu hotela Ca' Sagredo.

Tom je prilikom Lorenzo Quinn rekao kako kao umjetnik uvijek pokušava biti dosljedan i budući da vjeruje u pomoć u izgradnji održivog svijeta, tvrdi da njegova umjetnost uvijek odražava ovu poruku. Također, kaže da je Venecija poput mnogih drugih gradova diljem svijeta ugrožena i treba našu pomoć i zaštitu, stoga je potrebno ostvariti trajnu promjenu.⁵

Dok „Support“ stvara osjećaj straha naglašavajući krhkost venecijanske zgrade okružene vodom, ruke koje drže zidove zgrade podsjećaju na našu sposobnost da se svijet vrati u ravnotežu i da se riješe globalni problemi poput klimatskih promjena.

Sličnosti ovog rada i rada „Oslonac“ podupiranje su i krhkost. U djelu Lorenza Quinna ruke podupiru zgradu kao što u djelu „Oslonac“ jedna forma podupire drugu. Naslonjena forma u djelu „Oslonac“ naizgled djeluje krhko jer ju podupire čvrsta forma što bi u slučaju Lorenza Quinna bile ruke koje podupiru krhku zgradu.

Razlika je u tome što se Quinnovo djelo sastoji samo od dijela koji podupire postojeću zgradu. „Oslonac“ je rađen dimenzija približnih čovjekovim mjerama te mu dimenzija nije monumentalna kao kod djela „Support“ koje je napravljeno za potporu zgrade. Također, prikaz njegovih ruku realan je ljudskom liku te se može jasno vidjeti što se prikazuje.

„Želio sam napraviti ono što se smatra najtežim i tehnički najzahtjevnijim dijelom ljudskog tijela. Ruka ima toliku moć – moć voljeti, mrziti, stvarati, uništavati“, kaže Lorenzo Quinn.⁶

⁵Lorenzo Quinns Sculpture „Support“ on display at the UN Climate Change Conference, Halcyon gallery
URL: <https://www.halcyongallery.com/news/9-lorenzo-quinn-s-sculpture-support-on-display-at-the/>

⁶ Lorenzo Quinn, Support, Divisare
URL: <https://divisare.com/projects/344558-lorenzo-quinn-support>

Slika 3. Lorenzo Quinn, Support, 2017., poliesterska smola

Slika 4. Lorenzo Quinn, Support, 2017., poliesterska smola

3. OSLONAC

Rad „Oslonac“ realiziran je kroz medij skulpture od dvaju komada drveta (slika 5.). Ideja za ovaj rad bila je prikazati povjerenje u drugu osobu te međusobni odnos.

Da bi određeni objekt bio likovno umjetničko djelo, kako Šuvaković piše, treba imati skup osobina, a to su likovno obrađena (modelirana, klesana...), prostorno otvorena ili zatvorena površina, volumen skulpture, virtualni volumen, masa materijala, materijal (drvo, kamen, glina, gips, bronca...) i prostor (unutarnji, vanjski i ambijentalni prostor). Znači, skulptura je u užem smislu trodimenzionalni objekt koji ima sva ta likovna svojstva. Također, Šuvaković tvrdi da umjetnikovo tijelo i tijelo skulpture, a potom tijelo skulpture i tijelo njezinog gledatelja postaju jedno te da tijelo nije samo vidljiva vanjština. Kao što ljudsko tijelo ima unutrašnje organe, tako i tijelo skulpture ima unutrašnji svijet.⁷

U ovom radu jedna se forma naslanja na drugu, dakle, jedna daje povjerenje drugoj. Čvrsta i naizgled stabilna forma predstavlja jaču osobnost nasuprot druge. Stoga stabilna forma ima hrapavu teksturu čime se želi prikazati taj jači karakter osobe. Nestabilna je forma glatke površine i time se želi postići prikaz krhke osobe. Prvi je oslonac i stvoreno povjerenje s roditeljima te osim njih može biti stvoreno u odnosu s bratom, sestrom, prijateljem i životnim partnerom.

Povjerenje je kao ugodni osjećaj čovjeku bitno jer želi osjećati sigurnost prema bliskoj osobi. U radu se vidi kako jedna forma pada na drugu što je jasan prikaz sigurnosti u drugu formu. Svaki čovjek želi imati takvu sigurnost i volio bi da ne postoji sumnja. Forme su napravljene jednostavnog oblika bez detalja te sam pogled na rad usmjerava i asocira čovjeka na oslonac. Miško Šuvaković piše da je u umjetničkom stvaranju teorija tek sekundarni dodatak organskoj cjelovitosti te samog umjetničkog izraza i da umjetnost, koja se događa u trenutku kada se o njoj govori i piše, pripada suvremenoj umjetnosti.

Težište je usmjereno kod točke gdje se dodiruju dvije forme, a skulptura je horizontalna zbog dijagonale koju stvara naslonjena forma. Forma je oblik ili model, a postoji kao stvoreno i

⁷ Miško Šuvaković (2005.), Pojmovnik suvremene umjetnosti, Horetzky, Zagreb, Vlees & Beton, Ghent

prisutno stanje stvari, izgled umjetničkog i estetskog. „Oslonac“ je statična, čvrsta zbijena masa bez previše detalja koji bi u ovome radu bili suvišni.

Rad je rađen od orahova drveta. Orahovo je drvo tvrdo, ima dobru žilavost, otpornost na trošenje te je dobro za rezbarenje. Uglavnom je srednje tamno. Ima elegantan, pun i jasan izgled (slika 6.). Materijal je premazan lanenim uljem te boja drveta odiše toplinom i osjećajem povjerenja. Kada bi drvo bilo druge boje, rad bi izgubio smisao zbog toga što nije istinski, a kod rada i koncepta bitan je realistični prikaz materijala. Osjećaj povjerenja se i budi tako što će osoba biti iskrena i prirodna prema drugoj osobi. Boja bi u ovome slučaju bila „maska“ za drvo te bi se budio osjećaj sumnje. Zapravo, rad ne bi izgledao kao potpuno povjerenje nego kao djelomično povjerenje (slika 7. i 8.).

Kako srpski psihoterapeut Zoran Milivojević tvrdi, postoji potpuno i djelomično povjerenje te oba mogu biti snažna. Snažan osjećaj potpunog povjerenja povezan je s bliskim osobama kojima se sam čovjek okružio i izabrao za svoj intimniji svijet dok se izvan tog intimnog kruga, recimo u javnosti javlja djelomično povjerenje.⁸

Indijski filozof Osho kaže da povjerenje dolazi iz samopovjerenja. Kaže da čovjek koji vjeruje u sebe može vjerovati i drugima.⁹

Hrvatski teolog Tomislav Ivančić opet piše da je temelj povjerenja vjera. Iz povjerenja u svoju vjeru koju čovjek štuje nastaje povjerenje u ljude.¹⁰

⁸ Zoran Milivojević (2010.), Emocije: Psihoterapija i razumjevanje emocija, Zagreb: Mozaik knjiga

⁹ Osho, The Beloved, Vol.2, Talk #4

URL: <https://www.osho.com/read/featured-articles/other-myself/t-r-u-s-t>

¹⁰ Tomislav Ivančić (2021.), Molitva koja liječi, Teovizija, Verbum d.o.o.

Slika 5. Oslonac - polazna točka, 2022., drvo

Slika 6. Oslonac, 2023., drvo

Slika 7. Oslonac - gotov rad, 2023., drvo

Slika 8. Oslonac - gotov rad, 2023., drvo

3.1. EMOCIONALNI OSOLONAC

Emocionalni oslonac potreban je čovjeku koji se suočava s izazovima ili teškoćama. Može dolaziti prvenstveno od obitelji te partnera ili prijatelja, ali isto tako oslonac može pružiti psiholog. Čovjeku je važno imati emocionalni oslonac jer pomaže da se osjeća podržano, voljeno i sigurno. Također, takav oslonac može donijeti više samopouzdanja, bolje suočavanje s izazovima te smanjenje stresa. Razgovor s bilo kojom osobom koju smatramo našim osloncem može biti jako koristan u procesu suočavanja s izazovima koje nam život može donijeti. Kako bismo postigli taj emocionalni osjećaj, moramo imati povjerenja u nekoga. Također, uz povjerenje se zna probuditi i sumnja. Povjerenje i sumnja suprotni su osjećaji koje možemo svrstati u ugodne i neugodne osjećaje.

Kako Milivojević tvrdi, da bi se osoba osjećala ugodno, mora subjektivno procijeniti da su neke njegove vrijednosti potvrđene, a da bi se osoba osjećala neugodno, mora procijeniti da je nešto vrlo važno ugroženo. Budući da postoje različite vrste osjećaja, postoje i različite procjene situacija ili konteksta. Dakle, svi se osjećaji mogu podijeliti u dvije skupine, a to su ugodne i neugodne. Strah, ljutnja, sumnja i briga neugodni su osjećaji, dok su nada, povjerenje, zaštita i ljubav ugodni osjećaji.¹¹

Osho pak kaže da je povjerenje hrana te da bez povjerenja čovjek ostaje gladan. Čovjek koji ne može vjerovati živi u strahu i patnji. Sa stvorenim povjerenjem čovjek se osjeća ugodnije i sigurnije u svijetu i tako dobiva hrabrost i snagu za življenje.¹² Ivančić također piše da čovjek koji nije sposoban dati svoje povjerenje živi u strahu i sumnji. Čovjek živi od povjerenja te mu povjerenje daje da njegov organizam funkcionira u svim dimenzijama.

„Kad imam povjerenja u zrak oko sebe, tada duboko dišem. Kada nemam povjerenja, bojim se udahnuti sve dok ne padnem u nesvijest, piše Ivančić.“¹³

Ugodni i neugodni osjećaji važni su u radu „Oslonac“ zbog vidljive potpore, načina na koji se jedna forma naslanja na drugu. Da bi se čovjek oslonio na nekoga, mora imati povjerenje što

¹¹ Zoran Milivojević (2010.), Emocije: Psihoterapija i razumjevanje emocija, Zagreb: Mozaik knjiga

¹² Osho, The Beloved, Vol.2, Talk #4

URL: <https://www.osho.com/read/featured-articles/other-myself/t-r-u-s-t>

¹³ Tomislav Ivančić (2021.), Molitva koja liječi, Tevizija, Verbum d.o.o.

pripada ugodnim osjećajima, a prije stečenog povjerenja postoji i sumnja koja pripada neugodnim osjećajima. Povjerenje je temeljni osjećaj oslonca dok mu je suprotnost sumnja.

3.2. POVJERENJE I SUMNJA

Osoba vjeruje osobi kada je vidi kao dosljednu, sposobnu i ljubaznu. Ona traži „čvrsto tlo“ na kojem će stajati u svijetu koji se mijenja, što znači da će se, ako se netko ponaša na određeni način, očekivati takvo ponašanje i u budućnosti, tako da budućnost za njih više nije nepoznanica, već nešto što se može predvidjeti. Povjerenje i sumnja izrazi su želje za stabilnošću. Osjećaj povjerenja u nekoga dolazi kada je netko dosljedan u svojoj ljubaznosti, što znači da se od nekoga, tko je bio dobronamjeren u prošlosti, očekuje da će biti i u budućnosti. Stoga su povjerenje i sumnja usmjereni prema nepoznatom. Također, i komunikacija se temelji na međusobnom povjerenju. Nitko ne može točno znati što netko misli dok mu se ne kaže, ali isto tako nitko ne može biti siguran da mu se govori istina o njegovim mislima. Stoga je povjerenje potrebno i u komunikaciji, inače bi sama komunikacija bila besmislena.

Milivojević piše da roditelji imaju važnu ulogu u razvijanju djetetova povjerenja u druge pa tako i u sebe. Ako je dijete u prvoj godini života izgradilo stabilnu sliku o roditeljima, ono se može osjećati sigurnim, ali ako se roditelj prema djetetu ponaša nedosljedno, ono gubi povjerenje u njega. Međutim, gubitak temeljnog povjerenja prema roditelju odraz je poremećenog odnosa prema ljudima. Sumnjičavo dijete nije sposobno za intimnost, zatvoreno je i usamljeno.¹⁴

Dok Osho piše da osoba koja ne može vjerovati ima ukorijenjen problem s majkom. Majka je prvo iskustvo u povjerenju kod djeteta. Uz pomoć majke dijete postaje svjesno svijeta. „Majka je prozor kroz koji gleda dijete na stvarnost, piše Osho.“ Dakle, ako postoji zdrav odnos između majke i djeteta tada će i dijete biti sposobno vjerovati i stvarati nove odnose.¹⁵

Sumnja je suprotnost povjerenju. Sumnjati u nečiju dobrotu znači procijeniti nekoga kao zlonamjernog, tko se pretvara, laže ili ima neki skriveni motiv. Na primjer, osoba obeća nešto, ali poslije zaboravi na to ili se čak predomisli. Također, sumnja može biti osnovana na iskustvu čovjeka, ali može biti usmjerena i prema osobi koju prvi put vidimo. Osjećaj sumnje isto tako može biti usmjeren na životinje i predmete – sumnja u ispravnost ili točnost. Osoba reagira

¹⁴ Zoran Milivojević (2010.), Emocije: Psihoterapija i razumjevanje emocija, Zagreb: Mozaik knjiga

¹⁵ Osho, The Beloved, Vol.2, Talk #4

URL: <https://www.osho.com/read/featured-articles/other-myself/t-r-u-s-t>

sumnjom i strahom na nešto što je za nju jako novo da to ne može ni s čim usporediti (ksenofobija).¹⁶

¹⁶ Zoran Milivojević (2010.), Emocije: Psihoterapija i razumjevanje emocija, Zagreb: Mozaik knjiga

4. ZAKLJUČAK

Odabirom dvaju komada drveta te kroz skice i istraživanje forme za oblikovanje rad se uspio izraditi do željenog cilja. Završni prikaz rada „Oslonac“ je oblik povjerenja kroz medij skulpture. Naslonjena forma na drugu prikazuje jasno motiv oslonca, a da bi se osobu smatralo svojim osloncem, mora postojati povjerenje. Kroz cijelu se izradu rada može zaključiti da bez potpunog povjerenja sama podrška ne postoji.

5. LITERATURA

1. Miško Šuvaković (2005.), *Pojmovnik suvremene umjetnosti*, Horetzky, Zagreb, Vlees & Beton, Ghent
2. Ive Šimat Banov (2013.), *Hrvatsko kiparstvo od 1950. do danas*, Zagreb, Naklada Ljevak, d.o.o.
3. Zoran Milivojević (2010.), *Emocije: Psihoterapija i razumijevanje emocija*, Zagreb: Mozaik knjiga
4. Mladen Pejaković (1996.), Branko Ružić, *ALU*, Galerija umjetnina grada Slavonskog Broda, HDLU
5. Boris Petz (2003.), *Uvod u psihologiju: Psihologija za nepsihologe*, Naklada Slap
6. Mladenka Šolman (1977.), Branko Ružić, *Moderna galerija*; Grafički zavod Hrvatske, Zagreb
7. Tomislav Ivančić (2021.), *Molitva koja liječi*, Teovizija, Verbum d.o.o.

6. MREŽNI IZVORI

1. Moore, Henry. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021.
URL: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=41848> (24. 7. 2023.)
2. A short history of abstract sculpture, Widewalls
URL: <https://www.widewalls.ch/magazine/abstract-sculpture-artists-history>
(24. 7. 2023.)
3. Lorenzo Quinns Sculpture „Support“ on display at the UN Climate Change Conference, Halcyon gallery
URL: <https://www.halcyongallery.com/news/9-lorenzo-quinn-s-sculpture-support-on-display-at-the/> (25. 7. 2023.)
4. Lorenzo Quinn, Support, Divisare
URL: <https://divisare.com/projects/344558-lorenzo-quinn-support> (25. 7. 2023.)
5. Kakvo je drvo oraha i kako s njim postupati da ne pukne?, znanje, Dongguan MUMU stolarija Co., d.o.o
URL: <http://hr.love-mutou.com/info/what-kind-of-wood-is-walnut-and-how-to-deal-wi-76941357.html> (16. 8. 2023.)
6. Osho, The Beloved, Vol.2, Talk #4
URL: <https://www.osho.com/read/featured-articles/other-myself/t-r-u-s-t>
(16. 8. 2023.)

7. SLIKOVNI PRILOZI

Slika 1: Henry Moore, Figura u dva dijela u ležećem položaju, 1959., bronca,
preuzeto iz knjige Ionel Jianu, Henry Moore, Bucuresti, 1971.

Slika 2: Branko Ružić, Kolica/Hand cart, 1987., drvo

http://www.gaa.mhz.hr/storage/upload/calendar_activities/ruzickatalog_111311.pdf

(24. 7. 2023.)

Slika 3: Lorenzo Quinn, Support, 2017., poliesterska smola, Venecija

<https://www.lonelyplanet.com/news/venices-new-hands-sculpture> (25.7.2023.)

Slika 4: Lorenzo Quinn, Support, 2017., poliesterska smola, Venecija

<https://www.halcyongallery.com/news/9-lorenzo-quinn-s-sculpture-support-on-display-at-the/>

(25. 7. 2023.)

Slika 5: Fotografija autora, Oslonac - polazna točka, 2022., drvo

Slika 6: Fotografija autora, Oslonac, 2023., drvo

Slika 7: Fotografija autora, Oslonac - gotov rad, 2023., drvo

Slika 8: Fotografija autora, Oslonac - gotov rad, 2023., drvo